

7. Da dolg, namesto da bi se skrčil, ne-
prestano raste.

(Potrdilo trgovca).

8. Da sta oba otroka zdrava, ker imata
vsak dan hvala Bogu dovolj svežega zraka.

(Potrdilo tujsko prometnega društva).

Sklep: Doslej se za pripravnike ni do-
volj pobrigalo. Ker še nismo bili prevedeni,
se bo to čakanje gotovo smatralo kot nagra-
da za našo brezposelnost. Pravično bi bi-
lo, da bi se tudi ostalemu uradništvu v višjih
skupinah odtrgali ti zneski, zakaj potem bi
bila skupna borba vseh učinkovitejša in udar-
nejša za zboljšanje gmotnega položaja. Vsi za
enega, eden za vse! Tako smo pa mi najmlaj-
ši, pravilneje najstarejši pripravniki ogolju-
fani. Morda bi se pa le našel kak Runciman
in posredoval v dobro pohlevnim in poniža-
nim jagnjetom.

Dostavljam še to: Kot stanovsko zave-
den član sem hotel pritegniti k društvu tova-
rišice, ki je že bila pred leti članica. (Ima 12
službenih let.) In sicer zato: 1. ker rada pre-
bere »Učit. tov.«, katerega naročnik je pri-
pravnik, 2. njen gmotni položaj se je izbolj-
šal, ker je radi ločitve takoj začela prejemat
doklade: rodbinsko, stanarino in kurivo.

Izjavila je, da sploh ne mara pristopiti,
ker svoj čas ni bilo pri upravi udruženja
ustrežno njeni želji. (To je v zahvalo, ker
ste se potegovali za njo, da sedaj nima nobe-
nega smisla za našo stanovsko skupnost.) Ali
so zaželeni taki v naših vrstah? Ali pa pri-
čnimo odkrito borbo z njimi. Mi stari priprav-
niki, ki ne iščemo samo osebnih koristi, bo-
mo vztrajali še naprej in postali prekaljeni
borci.

S tovariškim pozdravom

V. V., učiteljski pripravnik.

Vtisi s prvega učiteljskega zborovanja

Z veliko nestrpnostjo sem čakala na prvo
zborovanje. Vedno me mučila kaka vpraša-
nja in dvomi, zato sem bila prepričana, da
mi bo sestanek s tolikim številom tovarišev
prinesel v marsičem jasnost.

Mnogo se nas je zbralo. Tajnik je pove-
dal, da nas ni niti polovica prisotnih članov
našega sreskega društva. Nisem mogla razu-
meti. V šoli skušam oživeti v mladih dušah
vero v skupnost. Tu pa izobraženi ljudje,
oropani že marsikaterih osnovah človeških
prav, počemo strniti svojih vrst, da bi se
zavarovali pred novimi izgubami. Ne kljuke
in strici, organizacija je naše orožje,
katere se moramo z vsemi silami in z vsem
srcem okleniti, če se hočemo zlasti mi mladi
održati izven hlapčevske miselnosti. Tako
bomo drug drugemu dajali moči, skupno bo-
mo iskali najboljšo pot za delo, in če nas bo
mного, bomo zavarovani pred zunanjimi
vplivi in bo to začetek svobodnejšega raz-
maha.

Mnogo težav imamo. Dobre volje in lju-
bezni dovolj, a to ne zadostuje.

V eni zadnjih števil »Učit. tovariša« sem
čitala, da je središče učiteljskega dela šola in
da je vsaka druga izobrazba nepotrebna. Jaz
pa mislim drugače, in mislila sem, da se bomo
na zborovanju o tem pogovorili. Pa ni bilo
nič. Ljudje bi svoje življenje lahko v marsi-
čem izboljšali, če bi bili strokovno bolj iz-
obraženi. (Sadjarstvo, mlekcarstvo, higiena in
zdravstvo, vrtinarstvo, živinoreja itd.) S stro-
kovnim znanjem bi zrasla tudi samozavest
kmečkega človeka. Denarja za šo-
le in tečaje pa ni. Ali nismo tu
poklicani prav mi, učitelji, da
pomagamo po svojih močeh? Ali
ne bomo pripomogli s tem k na-
predku vasi in tudi k izboljšanju
življenja našega otroka? Če bo
13, 14 letni kmečki otrok dojel
bistvo in uspeh napredka svojega
vsakdanjega dela, ali ne bo po-
znejše stremil po izboljšanju in
izobrazbi v vsakem življenjskem
položaju? In kako naj to napra-
vim brez strokovnega znanja?

Na zborovanju tudi ni nihče
omenil, da je Kmetijska zbornica
predlagala, naj se deklet ne
sprejema na učiteljske tečaje.
Kar se vzgoje tiče, je dala že
narava sama prvenstvo ženski.
Tudi za povzdigo kmetijstva bo-
mo storile svoje, le izobrazbo naj
nam dajo. Saj tudi kmečka žena
potrebuje izobrazbo. Toliko zna-
nja, kot ga imajo nekateri tova-
riši, ki vodijo tudi različne tečaje,
pa bomo kar hitro zmožle. Mo-
goče se me še bolj zavedamo od-
govornosti do ljudi in manj eks-
perimentiramo.

Smo v obmejnem srezu. Tež-
ke gospodarske prilike nudijo
ugodna tla tuji propagandi. Mnogo
nas je novincev. Trudimo se
vsak po svoje, da bi otrokom in
ljudem pokazali, da so naši, da
pripadajo k naši državni skupno-
sti, da je naša kultura lepa in
človeška. Nihče nas ni na zboro-
vanju vprašal, kaj in kako prav
za prav delamo, nihče ni čutil
potrebe, da bi skritiziral in izbolj-
šal naše delo. Zborovanje je na-
pravo vtisi, kot da smo kje sredi
Slovenije, kjer ni ne gospodar-
skih in ne nacionalnih težav. Mi
vsi vemo, da bi se dalo marsikaj
izboljšati — da bi tudi mi lahko
kaj k temu pripomogli. Ali niso
naša zborovanja mesto, kjer bi

se moral dati obračun in postavljale nove
smernice za delo. Mi imamo najgloblji dostop
v ljudsko življenje. Naša dolžnost je, da bi
ga temeljito spoznali, in tudi razmišljali, kako
bi se dalo izboljšati. Skupno razmišljanje bi
nedvomno rodilo dober sad. O učiteljskem
pokretu, ki to delo že vrši, ni nihče ničesar
omenil. Na zborovanju je zgedel, da so naj-
večji trpini v našem srezu učitelji. In vendar
nimamo dolžnosti le do sebe, marveč tudi do
ljudi, zlasti pa do otrok.

Starejši in izkušeni tovariši imel teore-
tično predavanje. Mi pa se dan za dnem bo-
rimo z delom v šoli, kako ga vsaj malo
izboljšati, torej s prakso. Vsi starejši ste že
vse to preživeli in pozabili. Vi prezrete naše
napore, celo zasmehujejte jih — to boli in veča
prepad med starejšimi in mladino. Naše delo
je začetniško in ne zdi se nam prav, če se po

našem delu ocenjujejo metode, ki se nam
zdijo najboljše.

Mogoče mi bo kdo očital, da bi to vse
lahko povedala tam. Ni bilo prilike. Vse je
bilo po točkah in se je vršilo s silno naglico.
Napisala sem to zato, da bi bilo drugič bolje.

Spoznala pa sem na zborovanju tova-
rišice, od katerih sem se že v kratkem času
nekaj dobrega naučila, zato vem, da nam bo
lahko naša organizacija mnogo nudila. Saj —
kakršni so člani, takšno je društvo. M. P.

Opomba uredništva: Prav radi priobču-
jemo članek mlade tovarišice, čeprav se v ce-
loti ne strinja s stališčem organiziranega učiteljskega
članek, ki je odkritosrčno izpoved
vrtos, naj nudi snov za razpravo na naših
zborovanjih. K stališču glede strokovne iz-
obrazbe učiteljstva se še povrnemo.

Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Bosni in Dalmaciji

Koncertna turneja od 8. do 17. maja.

Po uspešnih koncertnih turnejah po Češko-
slovaški, Vojvodini, Bolgariji in Srbiji bo od-
potoval naš Učiteljski pevski zbor »Emil
Adamič« v ponedeljek, 8. maja t. l., v Bosno
in Dalmacijo. Nastopil bo v Slavonskem Bro-
du, Zenici, Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku
in Splitu s koncertnim programom, ki obse-
ga skladbe E. Adamiča, I. Grbca, J. Gallu-
sa, A. Lajovca, I. Matetića, ing. Fr. Dugana,
B. Papandopula, J. Ravnika, St. Mokranjca in
M. Tajčevića. Prvi del koncert. programa ob-
sega skladbe sloven. komponistov za mešani
zbor, drugi del bo izpolnil ženski zbor z Ada-
mičevimi narodnimi pesmimi, v tretjem delu
pa bo zbor izvajal skladbe ostalih zgoraj na-
štetih komponistov. Koncertni program, ki
ga je sestavil dirigent zbora prof. Pavel Šivic,
bo imel na turneji gotovo mnogo uspeha za
zbor, kakor tudi za dirigenta, ki je pevce in

pevke pripravil kar najvestneje in za katerega
bo pot po Bosni in Dalmaciji krstna turneja.

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« se
je obrnil za pomoč na učiteljska sreska dru-
štva v posameznih krajih. Naši tovariši in
tovarišice po Bosni in Dalmaciji so z največ-
jim veseljem sprejeli aranžma gostovanja in
koncentriranje svojih slovenskih tovarišev in
tovarišic. Pa tudi naši rojaki Slovenci, ki pre-
bivajo skoro v vseh mestih turneje v zelo ve-
likem številu, so priskočili učiteljskim dru-
štvom na pomoč. Iz predpriprav in poročil,
ki jih prejemamo naši učiteljski pevci, je raz-
vidno, da bodo nastopi Učiteljskega pevske-
ga zbora prave manifestacije za učiteljski stan
in njegovo delo, a velika zmaga za našo
pesem.

Svojemu stanovskemu pevskemu zboru,
ki že štirinajsto leto uspešno deluje na po-
lju slovenske in jugoslovenske glasbe, želimo
tudi na tej poti obile sreče in uspeha.

Za proslavo materinskega dne imate največjo izbiro eno- glasnih, dvoglasnih in troglasnih mladinskih zborov v glasbenem priročniku „Materinski dan“, ki ga je izdal Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ v Ljubljani. Cena din 20

Za našo družino

Že večkrat smo imeli priliko v našem gla-
silu poudariti težke gmotne razmere, v katere
je zašla v zadnjih letih uradniška družina,
ter orisati težki položaj, ki ga ji povzroča
stalno naraščajoča draginja. Že v 32. številki
»Učiteljskega tovariša« smo poročali o zbo-
rovanju, ki ga je pod geslom »Za našo dru-
žino« priredila slovenska sekcija »Jugoslo-
venske ženske zveze« v Ljubljani. Na tem
zborovanju je imela glavni referat tov. Mira
Engelmanova. Ker je v tem referatu zelo ob-
širno in tudi pregledno orisan težki položaj
uradniške družine, smatramo za potrebno
priobčiti ta referat v celoti.

Družina je temelj naroda in države. Dru-
žina je osnovna celica, kjer se vzgajajo in
oblikujejo bodoči člani človeške družbe. Če je
družina zdrava, je zdrava tudi mladina. Toda
velika večina naših družin živi v težkih gmotnih
razmerah, radi česar ne more nuditi svojim čla-
nom one izobrazbe in one vzgoje, kakor bi jo
morala. Ne more izoblikovati odločnih in zna-
čajnih ljudi, ker je kruhoborska. Kjer pa je do-
ma kruhoborstvo in pomanjkanje, tam ni močne,
trdne volje. Resno se moramo bati, da taka dru-
žina ne more vzgojiti svojih otrok tako, da bodo
kos nalogam, ki jih čakajo v življenju.

Pred 2 tedna se je prav na tem mestu
poudarjala zaščita otrok in mladine. Omenjalo
se je, da je danes najbolj aktualno in najbolj
pereče to vprašanje, ki nujno zahteva največ
pozornosti celokupne družbe. Ker je to nujna
potreba, je znak, da bi bila morala biti v prvi
vrsti družina že davno zaščiten, in sicer s pre-
jemki, ki bi dosegli dostojen življenjski mini-
mum. Zakaj mladina, ki je danes potrebna za-
ščite, je zrasla iz mnogih naših slabo situiranih

družin, ki svojim otrokom niso mogle nuditi
niti najnujnejših življenjskih potrebščin. Zato
pa morajo merodajni faktorji vsaj sedaj upo-
števat naše upravičene zahteve po zboljšanju
prejemkov, da ne bo prepozno. Zakaj resno se
po naših listih objavlja vznemirjajoče dejstvo,
kako pada biološka sila našega naroda iz leta v
leto, kar nam dokazujejo z neizprosno jasnostjo
statistične razpredelnice o padanju rojstev. Ob-
javljene podatki so pokazali, da je Slovenija v
pogledu števila rojstev na zadnjem mestu med
vsemi ostalimi pokrajinami Jugoslavije in da ob
takem neugodnem razvoju ni več daleč čas, ko
bo Slovencev v državi le še 5 %. Razumljivo je,
da ob tako majhnem številu ne bi mogli vplivati
na javno življenje v naši kraljevini v taki meri,
ki bi nam prav za prav šla po stanju naše kulture
in civilizacije. Tudi ta nezdrav pojav v našem
narodu, ki se je ponašal pred svetovno vojno z
mnogimi družinami, ki so imele po 5, 6 in več
otrok, je pripisati slabim gmotnim razmeram.

Poleg tega je pa naravnost katastrofalna
tudi smrtnost našega naraščaja; saj nam umrje
do 10. leta življenjske dobe kar petina vseh
otrok. Tudi v tem primeru je največji vzrok
beda in pomanjkanje. Zato naglašam zopet nuj-
no potrebno: zvišanje prejemkov, ki bi
dosegli dostojen življenjski mi-
nimum.

Poglejmo sedaj materialni položaj državnih
nameštencev in upokojencev nekoliko natanč-
neje. Z znižanjem plač l. 1935. je bila ravno dru-
žina najbolj prizadeta. Tako so znašali odteg-
ljaji učiteljske družine, kjer žena ni drž. name-
ščenka, 255 do 290 din mesečno, medtem ko
samsko uradništvo ni toliko trpelo. Toda tudi
njih prejemki so pičili ter težko izhajajo, saj
morajo drago plačevati hrano in stanovanje pri
tujih ljudeh, ki često žive od tega.

Z novembrom l. 1937. so dobili drž. name-
ščenki deloma vrnjen odtegljaj iz l. 1935., toda le
samci, družina je dobila le polovico tega, kar
je izgubila. Upokojenci pa niso dobili nič.

Splošne vesti

POČITNISKI PEDAGOŠKI TEČAJ

Pedagoška centrala v Mariboru priredi v
tednu od 21. do vključno 26. avgusta t. l. svoj
V. počitniški pedagoški tečaj za učitelje(-ice)
s sledečimi predavanji:

I. a) »Pomen psihološkega raziskova-
nja in študija otrok za učitelje.«
b) »Klinično (eksperimentalno) opa-
zovanje učencev.«

c) »Psihološke dopisnice.«

č) »Testiranje.«

d) »Slovenska revizija testov.«

Predavajo dr. F. Žgeč in dr. VI. Schmidt, ko-
referenti M. Mencej in M. Ledinek.

II. »Skupinsko delo v šolskem pouku«,
(G. Šilih).

III. »Tiha zaposlitev učencev«, (A. Ko-
priva).

IV. »Vprašanje naše mladinske knji-
ževnosti«, (A. Zerjav).

V. »Vprašanje igralskega udejstvova-
nja šolskega otroka«, (E. Smasek).

VI. »Izbrana poglavja iz modernega
slovnškega pouka«, (D. Glinškova).

VII. »Spisje v sodobni ljudski šoli«,
(A. Zerjav).

VIII. »Vloga učitelja pri zboljšanju do-
mače vzgoje«, (V. Copic).

IX. »Problematika učnega načrta za
ljudsko šolo«, (E. Vranc).

X. »Kakšni naj bodo podrobni učni
načrti?«, (J. Kontler).

XI. »Pregled zapadnoevropskega šol-
stva«, (dr. V. Brumen).

Tečaj se bo vršil v slavnostni dvorani drž.
učiteljske šole v Mariboru. Prične se v pon-
edeljek, 21. avgusta 1939., ob 8. uri. Priglasnina
za tečaj znaša 20 din, ki jih lahko plača vsak
udeleženec po predhodni prijavi, ki se more
izvršiti takoj po objavi tega programa, šele
ob prihodu na tečaj. Prosimo, da izrazijo
udeleženci ob priliki svoje prijave tudi svoje
morebitne želje glede hrane in stanovanja.
V tem primeru mora dospeti prijava, ki jo je
poslati na naslov: **Pedagoška centrala v Ma-
riboru, drž. učiteljska šola, najpozneje do
1. avgusta t. l.**

Morebitne spremembe v programu in ob-
vestila glede hrane in stanovanja bodo pravo-
časno objavljena v »Učiteljskem tovarišu« ter
v dnevnikih.

VIII. No. 3031/I.

RAZGLAS

Na srednji tehniški šoli v Ljubljani se
priredi drugi delni risarski tečaj za učitelje
na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Ta risarski tečaj se bo vršil od 3. julija
do 16. avgusta 1939.

Število udeležencev za ta tečaj je omeje-
no na 30 ter se sprejemajo v tečaj izključno
samo kandidati, ki so posekali in dovršili I.
delni risarski tečaj v šol. letu 1937./38.

Prijave se morajo izvršiti najkasneje do
10. junija t. l. in nasloviti na VIII. oddelek kr.
banske uprave v Ljubljani. Event. potrebna
dovoljenja za poset tečaja od svojega službe-
nega oblastva si morajo sami preskrbeti.

V zvezi s tem risarskim tečajem se bo
vršil v primeru zadostnega števila prijavljen-
cev tudi poseben tečaj za obrtniške mojstre
kovinarskih strok, ki že poučujejo na strok.

Mnogo bolj se ne godi družini, kjer je žena
drž. nameštčenka, n. pr. učiteljica. Ta je mnogo
žrtvovala, saj znaša odtegljaj v najnižji skupini
450 din mesečno, v višjih pa celo skoro 900 din,
in vendar opravlja isto delo kakor njena samska
tovarišica ali tovariš. Veliko manjšo plačo ima
samo zato, ker je poročena. Mnogo jih je, ki iz-
javljajo, da bi se ne poročile, ko bi vedele, kaj
jih čaka. Tu ruši odtegljaj osnovni zakon pra-
vičnosti, ki pravi, da pripada za enako delo enako
plačilo.

Redukcija draginskih doklad poročenim uradnicam

Primerjava

o znižanju osebnih drag. doklad por. aktivnih
uradnic po uredbi z dne 11. aprila 1934.

Državna uradnica IX. skupine omožena z:

uradnikom III./1. skupine:

	sta imela skupnih dohodkov v:	po uredbi se jim znižajo prejemki za:	znižanje %
I. dr. razr.	7320.—	775.—	10.5
II. „	6720.—	525.—	7.8
III. „	6660.—	425.—	6.3

uradnikom III./2. skupine:

I. dr. razr.	6770.—	775.—	11.4
II. „	6270.—	525.—	8.3
III. „	6070.—	425.—	7.0

uradnikom IV./1. skupine:

I. dr. razr.	5820.—	775.—	13.3
II. „	5320.—	525.—	9.8
III. „	5120.—	425.—	8.3

uradnikom IV./2. skupine:

I. dr. razr.	4920.—	775.—	15.77
II. „	4420.—	525.—	11.8
III. „	4220.—	425.—	10.0

nad. šolah, odnosno, ki pridejo za ta pouk v poštev na osnovi tuk. posebnega obvestila. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani dne 25. aprila 1939.
L. S. Ban: Dr. Natlačen s. r.

Slušatelj(i)ce) višje pedagoške šole ne morejo biti istočasno slušatelj(i)ce) univerze. Sprejeti kandidati bodo službenim potom obveščeni o sprejemu in o začetku predavanja.
Rektor dr. Bosanac.

TEŽAVE DRŽAVNIH USLUZBENCEV SO V VSEH STROKAH VELIKE

Združenje uradnikov p. t. t. stroke, dravska sekcija v Ljubljani je imelo dne 16. aprila 1939. svoj redni letni občni zbor. Na tem občnem zboru je bilo podano precej obširno poročilo, iz katerega posnemamo tudi sledeče ugotovitve:

Dne 1. januarja 1936. je štela sekcija 463 članov, dne 31. marca t. l. pa 672 članov. V ljubljanski direkciji je 799 uslužbencev, ki vrše uradniške posle, od teh je torej včlanjenih 84%. Odstotek včlanjenih uradnikov je pa večji, ker je med nevčlanjenimi tovariši največ dnevničarjev, služiteljev in zvančnikov z uradniško kvalifikacijo. Pomožni organi sekcije so Ženski odsek, Odsek tehničnega uradništva, Odseka ambulančnih uradnikov v Mariboru in Ljubljani ter Pevski odsek.

Sekcija je v preteklem poslovnem letu proučila prednačrt specialnega zakona in stavila številne pripombe k njemu. V zvezi z osnutkom je izdelala tudi pravilnik o p. t. t. odpravnikih, ki naj bi omilil pomanjkanje uradništva in omogočil izkoriščanje dopustov v celoti, obenem pa tudi priznal odpravnikom pravice glede štetja let in priznanja njihovega izpita. Posebno se je poudarjalo, da je osebe preobremenjene v službi in zagrenjene, ker je zapostavljeno napram ostalim državnim uslužbencem materialno, glede dopustov in napredovanj.

V letu 1938. je napredovalo samo 31 uradnikov, docim je v proračunskem letu 1937./38. napredovalo 71 uradnikov. Uradnikom je pripadalo 20.700 dni dopusta, izkoriščenega je pa bilo le 10.587 dni, to je približno 50% (v letu 1937. še 54%). 180 uradnikov ni dobilo nič dopusta.

Gmotni položaj p. t. t. osebja se je v preteklem letu zopet poslabšal, ker cene življenjskih potrebščin stalno naraščajo. Predsednik sekcije je vodil deputacijo vseh državnih uslužbencev in upokojevencev, ki je bila sprejeta v novembru 1938. pri banu dr. Natlačenu v zadevi zvišanja prejemkov.

Zadolžitve p. t. t. osebja ogroža že obstojnost njihovih družin. Na vsakega p. t. t. uslužbenca v Sloveniji odpade povprečno 5300 din dolga, ki je bil napravljen samo za kritje izdatkov za bolezen, hrano in obleko.

Radi nizkih prejemkov se dolгови ne znižujejo, ampak rastejo.

— Glavna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije je bila v Beogradu 23. aprila t. l. Na tej skupščini je govoril tudi predsednik JUJ tov. Ivan Dimnik, ki je v svojem govoru še posebej naglašal delo učiteljstva v sokolskih vrstah.

AKCIJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA

Prispevke za bratsko učiteljsko so dali: Učiteljsko društvo Guča . . . din 510,— Učiteljsko društvo Zaječar . . . din 190,— Učiteljsko društvo Varaždin . . . din 140,— Nar. šola Vinagora in Desinic . . . din 65,— Narodna šola Pregrada . . . din 60,—

Prej zbrano in objavljeno . . . din 23.052,50

Skupaj . . . din 24.017,50

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registрована zadruga z omejenim jamstvom

Frančiškanska ulica 6 — Podružnica v Mariboru, Gosposka ulica 36

Vabilo na

XXXVI. REDNO SKUPŠČINO

ki bo v četrtek, dne 18. maja 1939., ob 9. uri v Ljubljani, v pritlični dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, v Beethovnovi ulici 10

Dnevni red:

1. Otvoritev in ugotovitev sklepčnosti
2. Poročilo upravnega odbora o združnem poslovanju.
3. Poročilo upravnega odbora o računskem zaključku za l. 1938.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Predlog upravnega odbora o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev: a) v upravni odbor, b) v nadzorni odbor.
7. Samostojni predlogi in slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu odboru vsaj tri dni pred skupščino.

Ako bi ta skupščina ne bila sklepna, bo po čl. 31. zadržnih pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom skupščina, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni odbor.

Osebnne zadeve

— i Premeščen je bil z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 3. aprila 1939. Lešnik Miroslav iz Negove, srez Ljutomer, po prošnji v Kamnico, srez Maribor l. br. (Sl. novine z dne 27. aprila 1939.)

— i Strokovni izpit za nastavnice šol za defektne otroke so v Beogradu opravili z odličnim, oziroma prav dobrim uspehom gg.: Ambrožič Angela, Čibež Marija, Duh Jožefa, Jagodič Adalbert, Loparnik Vladimir, Loparnik Zora, Rak Evgenija, Ravnik Marija, Šušteršič Marija, Trček Ludovika, Zakovšek Jože — vsi iz Ljubljane; Kimovec Franc in Pav-

čič Marjan iz Trbovelj; Unverdorben Josip iz Rogaške Slatine; Cvetko Ivan iz Maribora; Praunseis Sonja iz Laškega; Pregelj Iva iz Kočevja in Pahor Marija s Skaručne.

Majniški izleti z avtobusom!

Čenjenim šolskim vodstvom nudimo udobne avtobuse po ugodnih cenah. Potovalna pisarna M. OKORN Ljubljana, Frančiškanska ulica 3. Tel. 22-50

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUJ

— i »Teško življenje učiteljskih pripravnikov« je naslov članka, ki ga prinaša »Večernik« z dne 29. aprila, ki pravi: Ko smo študirali, nismo vedeli, da bodo učiteljski pripravniki tvorili poseben stan zase. Tudi nismo vedeli, da se iz tega stanu ne moreš premakniti ne navzgor, ne navzdol. Pribit si z 911 dinarji, s katerimi ne moreš niti živeti niti umreti. Pa kaj — če si sam, še gre. Moraš pač stradati. Ješ enkrat na dan koruzne žgance tako, da se ti kar slina cede, če jedo otroci v pavzi lepa rdeča jabolka, za katera nimaš ti, uboga pripravniška para, kredita v svojem proračunu. Lahko hodiš tudi v raztrganih čevljih in razcapanih hlačah, ki si jih prinesel pred petimi leti s seboj v službo. Seveda si se moral takrat zadolžiti, ker je oče komaj zase zaslužil. Če imaš raztrgane rokave na komolcih in nimaš denarja, da bi si kupil sukanca, se moraš pač obračati od ljudi, ki te prijazno pozdravljajo: »Dober dan gospod učitelje!« — Torej sam boš že nekako — boš pač hodil,

kakor Krjavelj nekoč po Dolenjskem. — Toda kaj pa počneš, moj dragi pripravniški tovariš, če si oženjen in imaš enega ali pa dva otroka? — Otroka nič ne veda, da smo postali pripravniki stabilen stan in močno zgrajen na 911 dinarjih. Otrok hoče jesti. »Ata, daj kruha; zebe me, atek!« — se glasi dan za dnem prijetna pesem, ko prideš prav vesel iz šole. Ali boš, dragi pripravniški atek, ponudil otroku dokument, ki te že več kot dve leti usposablja, da postane učitelj IX. skupine in ti daje upanje, da boš vsaj otroku kupil kruha in obleko? Za tebe in ženo pa še vedno ne bi nič ostalo. — Ne, otroci imajo pravico zahtevati od nas. — Mi pa prosimo merodajne v imenu naših otrok in pripravniške bede — prevedite nas!

— i »Za slovensko šolo« je naslov članka, ki ga prinaša »Edinost« od 29. aprila, in pravi med drugim: Naše slovensko mlado učiteljstvo si je osnovalo književno združenje »Pedagoški tisk«, ki hoče v njej izdati gradivo za sodobno šolstvo in vobče obravnavati vsa ona vprašanja, ki jih postavlja sedanja doba na šolo in dom. Za velikonočne praznike je izšla že druga razprava, in sicer »Moj razred« od učitelja Ledineka Mihaela v Tezmem. V tej razpravi ugotavlja pisatelj zunanje vplive na miselnost, delovlnost in sposobnost šolskih otrok. Brez dvoma so se kazali enaki vplivi na otroka tudi že desetletja, niso pa se še spremenile tako na splošno gospodarske in socialne prilike in tudi ne tako na globoko kakor je opažati to danes tudi v osnovni šoli na šolski mladini, kar sili učiteljstvo, da mora iti nova pota pri vzgoji in tudi pri pouku. Razprava ni namenjena zaradi tega na ozek krog osnovnošolskega učiteljstva, služila bo vsakomur, ki hoče vedeti nekaj več o gonilnih silah sodobne vzgoje in šole. Kakor se mora danes boriti pretežni del roditeljev šoloobveznih otrok za golo obstojnost, tako tudi ne ostane ta boj, ne ostanejo te skrbi brez vpliva na dušo in telo otrok. Ko bi mogli postaviti proti današnjemu otroku šolarja izpred svetovne vojne, bi to razliko prav jasno spoznali. Iz tega sledi potem, da mora današnja šola mnogo globlje orati, nego je bila zahteva svojčas v »stari šoli«. Ta šola je nosila nekak »prilipni jopič«, da je stlačila otroka v časovno omejeni šolski kolektiv, sodobna pa mora ob vsem upoštevanju otrokovega razpoloženja računati na uspehe samo, ako mu omeji svobodo v šolski družbi le v toliko, kolikor mu bo omejevana v širši družbi, ko otrok šolo zapusti. Tako hoče sodobna šola ustvariti trdno organsko vez med šolo in življenjem.

uradnikom V. skupine:			
sta imela skupnih dohodkov v:	po uredbi se jima znižajo prejemki za:	znižanje %	
I. dr. razr. 4550.—	775.—	17,0	
II. " " 4050.—	525.—	13,0	
III. " " 3850.—	425.—	11,0	
uradnikom VI. skupine:			
I. dr. razr. 4150.—	775.—	18,6	
II. " " 3650.—	525.—	14,3	
III. " " 3450.—	425.—	12,2	
uradnikom VII. skupine:			
I. dr. razr. 3810.—	581,25	15,2	
II. " " 3310.—	393,75	11,9	
III. " " 3310.—	318,75	10,2	
uradnikom VIII. skupine:			
I. dr. razr. 3555.—	581,25	16,3	
II. " " 3255.—	393,75	12,1	
III. " " 2855.—	318,75	11,1	
uradnikom IX. skupine:			
I. dr. razr. 3300.—	581,25	17,6	
II. " " 2800.—	393,75	14,0	
III. " " 2600.—	318,75	12,2	
uradnikom X. skupine:			
I. dr. razr. 3100.—	387,50	12,5	
II. " " 2600.—	262,50	10,0	
III. " " 2400.—	212,50	8,8	
uradnikom pripravnikom po § 23./1.:			
I. dr. razr. 3165.—	387,50	12,2	
II. " " 2675.—	262,50	9,8	
III. " " 2475.—	212,50	8,6	
uradnikom pripravnikom po § 23./2.:			
I. dr. razr. 2970.—	387,50	13,0	
II. " " 2470.—	157,50	6,3	
III. " " 2270.—	127,50	5,6	
uradnikom pripravnikom po § 23./3.:			
I. dr. razr. 2855.—	387,50	13,5	
II. " " 2355.—	157,50	6,7	
III. " " 2205.—	127,50	5,8	

Vendar pa je treba družini danes še prav posebej pomagati, ker so cene življenjskih potrebščin poskočile za 30% in ker ravno družina najbolj čuti to podražitev ter so sedanjji prejemki za to kritje zdavnaj premajhni.

Potrebno je pritrgovanje in omejevanje v izdatkih tudi za najnujnejše stvari. Toda navzlic štednji in krčenju izdatkov družina ne more ustvariti ravnovesja v svojem proračunu. Izdatki presegajo dohodek radi vsakega še tako majhnega izrednega primera v družini. Zato mora seči družina k poslednjemu sredstvu — k dolgovi. Zadolžuje se za obleko, za bolezen, za šolanje otrok, ob smrti družinskega člana, ob rojstvu itd. Sploh sili vsak vesel ali žalosten dogodek družino v nove dolgove. Ti radi tega trajno naraščajo in obremenjujejo ženo in moža za večno skrbjo, kako bi uravnovesila domače gospodarstvo.

Enako čutijo to nevzdržno stanje železniški, poštni in drugi nameščenci ter upokojevci vseh strok in položajev.

Velika večina železniških in drugih uslužbencev ima prejemke izpod 2000 din mesečno, zato morajo gospodinje skrbno računati z vsakim dinarjem in so prisiljene, da štedijo pri hrani in obleki. Radi tega dandanes niso redki prav drastični primeri o bedi, ki vlada v vrstah takih družin. Poznam železniško družino s 6 otroki. Zaslužek znaša mesečno okoli 1900 din. Podstrešno stanovanje, sestojče iz kuhinje in 2 sob s približno površino 30 m². Te dni je v tej družini bolezen. Hčerka ima pljučnico. Ker ni zadosti in primerne obleke, je bolnica pokrita z raznimi cunjami. Pri tem pa moram naglasiti, da so vsi člani družine zelo pridni in skromni, vendar jim primanjkuje najnujnejše, kakor topla obleka in zadostna, tečna hrana.

Zvaničnik II. kategorije je zaradi ženske bolezni zašel v skrajno težak gmotni položaj. V sili in stiski je iskal kredita pri nabavljalni zadrugi in v posojilnicah, da je mogel nuditi ženi potrebno zdravljenje, ker dajatve bolniškega

fonda niso zadostne. Radi tega je zašel v dolgove. Ima 5 otrok v starosti od 2 do 16 let. Njegovi čisti prejemki znašajo 1850 din. Na račun dolga odplačuje mesečno po 400 din. Obremenitev njegove plače bo trajala še najmanj 2 leti, če ne bo v tej dobi primoran ponovno najeti posojila. Pri tržnih cenah, kakor so sedaj, je nemogoče zahtevati, da bi s preostankom plače mogel vzdržati tempo današnjega življenja. Že danes se poznajo v družini skrajno kvarne posledice zaradi slabe, nezadostne prehrane.

Ta 2 primera sta drastična dovolj in vendar znaša plača rednika skoro 2000 din na mesec.

V težkih prilikah živi tudi uradništvo, ki ima blizu 3000 din ali nad 3000 din mesečnih dohodkov. K skrbi za samo hrano in stanovanje moramo tu prišteti izdatke za časopise, knjige, družva in druge kulturne potrebe. V mesecih, ko je treba nekaj več potrositi za obleko in obnavljanje, se morajo črtati tudi kulturne potrebe ter štediti celo pri hrani. Te družine imajo večinoma enega, kvečjemu dva otroka, ker bi številnejši naraščaj potisnil tudi nje v bedo.

Toda kako živi šele sto in sto naših družin, ki imajo izpod tisoč din mesečnega zaslužka! Tako ima n. pr. železniški mizar po 9 letih službe mesečno 950 din plače. Redni odbitki od mesečnega zaslužka znašajo:

za upravno stanovanje	din 180,—
za pokojninsko zavarovanje	63,—
za bolniško zavarovanje	28'50
za davek	6,—
za 1% doprinos k usluž. davku	1,—
za organizacijo	10,—
za njegovo in žene posmrtno zavarovanje	25,—

Skupaj . . . . . din 313'50

S preostankom 636 din mora kriti vse življenjske potrebščine za sebe, ženo in 3 otroke. Kako je možno izhajati s to vsoto pri današnjih cenah življenjskih potrebščin, si lahko mislimo!

(Dalje prihodnjič)